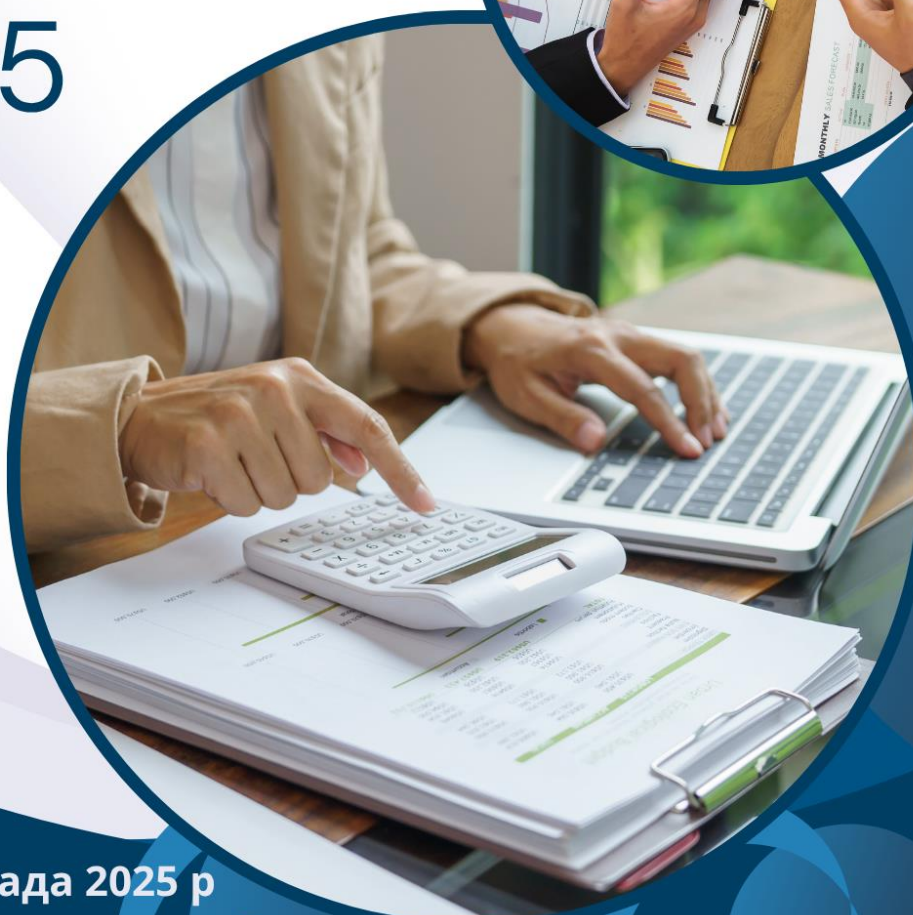


СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Збірник V Міжнародної
науково-практичної
Інтернет-конференції

2025



18 листопада 2025 р
Херсон - Хмельницький

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Херсонський національний технічний університет
Академія економічної освіти Молдови (ASEM) (Молдова)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Хмельницький національний університет
Державний торговельно-економічний університет
Одеський національний технологічний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**V Міжнародної
науково-практичної Інтернет-конференції**

***«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ,
ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ
В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»***



**18 листопада 2025 р.
Херсон - Хмельницький**

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 4 від 19 грудня 2025 року)*

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету:

Олена ЧЕПЕЛЮК – д.т.н., професор, лауреат Національної премії України імені Бориса Патона, ректор Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

Заступник голови оргкомітету:

Лариса СІДЕЛЬНИКОВА – д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

Члени оргкомітету:

Деніс ВОСТРИКОВ – д-р, доцент, факультет фінансів, АSEM (Молдова);

Лілія ГРИГОРОЙ – д-р, доцент, факультет бухгалтерського обліку, АSEM (Молдова);

Нато ДЖАБНІДЗЕ – заступник декана, к.е.н., асистент-професор, факультет економіки та бізнесу, Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія);

Ліліана ЛАЗАРІ – д-р, доцент, факультет бухгалтерського обліку, АSEM (Молдова);

Тетяна КАНЄВА – д.е.н., професор, декан факультету фінансів та обліку Державного торговельно-економічного університету;

Валерій НЕМЧЕНКО – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету;

Ольга САРАПІНА – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Лариса СКОРОБОГАТА – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування Хмельницького національного університету;

Олена ВОЛКОВА – к.е.н., доцент, декан факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу Херсонського національного технічного університету;

Юрій БЕЗДІТКО – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Олена ЄРЕМЯН – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету (*координатор конференції*);

Олена НОВОСЬОЛОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Тетяна ПІНЧУК – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Оксана ПОСАДНЄВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Таміла ЧИЖОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету;

Тетяна ШРАМ – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету.

С 91 Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції : матеріали V Міжнар. наук.–практ. Інтернет-конф. (18 листопада 2025 р., м. Херсон – м. Хмельницький) – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2025. – 558 с.

ISBN 978-617-8187-66-8 (електронне видання)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18015157>

У збірнику представлені матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої сучасним проблемам і перспективам розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу, що відбулася 18 листопада 2025 року.

Призначений для науковців, практиків, викладачів з обліку, аудиту, оподаткування, аналізу, фінансів та економіки, а також є корисним для аспірантів і здобувачів.

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яка надана в рукописах, та може не розділяти поглядів авторів на ті чи інші питання.

УДК 657.05(082)

Манухіна М. Ю., к.е.н., доцент, Джемела І. В., здобувач Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Київ, Україна SWOT-аналіз як інструмент стратегічного управління підприємством	239
Мешикова-Кравченко Н. В., ст. викладач, Дежкунов Ю. О., аспірант Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький, Україна Управління витратами підприємства в умовах надзвичайних подій	242
Мітіна Т. В., аспірантка Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна Нейроекономічна діагностика раціональності управлінських рішень у кризових умовах на основі когнітивно-аналітичного підходу	246
Могильна Л. М., к.е.н., доцент, Білоус М. В., здобувач Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна Управління конкурентоспроможністю підприємства в системі стратегічного розвитку	249
Носова Н. І., провідний інженер Державна установа «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України», м. Одеса, Україна Значення аналізу діяльності підприємств аграрного сектору України з виробництва сільгосптехніки у воєнний час як елементу контролінгу для прийняття управлінських рішень	251
Обелець Т. В., к.е.н., доцент, Мітюшкін Б. С., здобувач Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, Україна Застосування оперативного аналізу ключових показників діяльності (KPI) для стабілізації роботи підприємства в умовах кризи	254
Осадча Т. Ю., викладач-стажист, аспірант Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький, Україна Підприємницька активність в Україні: сучасні виклики для малого та середнього бізнесу	256
Піхняк Т. А., к.е.н., доцент, Трибусовська Н. І., здобувач Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, Україна Диверсифікація джерел доходів як інструмент підвищення фінансової стійкості комунальних підприємств	259
Сарапіна О. А., д.е.н., професор, Кузьменко А. О., здобувач Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький, Україна Власний капітал підприємства: сутність та ефективне управління	262
Сейсебаєва Н. Г., к.е.н., доцент, Батерук Я. Ю., здобувач Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна Аналіз та оцінка ефективності управління ОСББ	265
Старов О. С., аспірант Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна Аналітична модель стратегічної адаптивності підприємства в умовах цифрової турбулентності	267

підприємства може бути помилково визначена як слабка або навпаки, що призведе до неефективних стратегічних рішень.

3. Систематичне оновлення та перегляд. Бізнес-середовище постійно змінюється. Це означає, що результати SWOT-аналізу, зроблені сьогодні, можуть стати застарілими вже завтра. Потрібно систематично оновлювати цей аналіз, інакше стратегічні рішення будуть базуватися на неактуальній інформації.

Отже, SWOT-аналіз є одним із найбільш універсальних та ефективних інструментів стратегічного управління. Його застосування дозволяє підприємству здійснити комплексну оцінку поточної ринкової позиції та окреслити перспективні вектори розвитку. Суть методу полягає у систематичному виявленні як внутрішнього потенціалу підприємства, так і ключових зовнішніх чинників впливу, що формують бізнес-середовище.

Практична цінність цього інструменту особливо зростає для компаній на початкових етапах розвитку. На етапі стартапу SWOT-аналіз критично важливий для глибокого розуміння конкурентного поля, верифікації унікальності продукту та формування стратегії позиціонування. Наприклад, у digital-сфері (розробка нових соціальних мереж чи маркетингових кампаній) SWOT допомагає ефективно адаптувати пропозицію до потреб цільової аудиторії та сконцентруватися на ключових конкурентних перевагах.

Водночас, зважаючи на динамічність ринкового середовища, регулярне застосування SWOT-аналізу необхідне і великим корпораціям. Систематичний аналіз дозволяє своєчасно реагувати на нові виклики, мінімізувати потенційні ризики, максимально ефективно використовувати існуючі переваги. Таким чином, SWOT-аналіз виступає не лише засобом діагностики, а й інструментом стратегічного мислення, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Література:

1. Ukrainian Digital Community. SWOT-аналіз. 2024. URL: <https://ukrainian.digital.com/swot-analiz/#dlya-chogo-potriben-swot-analiz>.

2. Гуменюк О. Г. Використання SWOT-аналізу як основного інструменту стратегічного управління. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. № 17. С. 281-285. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/61.pdf>.

УДК 338.5

*Мешикова-Кравченко Н. В., ст. викладач,
Дежкунов Ю. О., аспірант
Херсонський національний технічний університет,
м. Хмельницький, Україна*

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ

Складна ситуація, що склалася в умовах повномасштабної війни, спонукає до посилення уваги бізнесу щодо прийняття обґрунтованих управлінських

рішень за обмежених ресурсів при високому ризику підприємницької діяльності.

На основі матеріалів Державної служби статистики України проаналізовано результати діяльності підприємств, що відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Аналіз кількості та результатів діяльності підприємств*

Рік	Діючі підприємства		Підприємства, які отримали чистий прибуток, у % до кількості підприємств				
	кількість, одиниць	темп зміни, %	усього	великі	середні	малі	з них мікро-підприємства
2021	370834	99,20	72,9	85,0	78,9	72,5	70,9
2022	261924	70,63	65,8	65,3	71,5	65,5	63,9
2023	307852	117,53	70,7	76,7	75,9	70,4	68,7
2024	285597	92,77	71,5	82,3	77,5	71,2	69,6

**Джерело: укладено авторами за матеріалами Державної служби статистики України [1].*

Слід зазначити, що частка підприємств, які отримали чистий прибуток, у загальній кількості підприємств, суттєво знизилася з 72,9% до 65,8% з початком повномасштабної війни у 2022 році у порівнянні з 2021 роком, що супроводжувалося і значним зменшенням (на 29,37%) кількості діючих підприємств. Щодо отримання чистого прибутку, то найбільше зменшилася саме частка великих підприємств. У 2023 році ситуація як щодо кількості діючих підприємств, так і тих, що отримували чистий прибуток покращилася, більшість підприємств намагалися адаптуватися до воєнного стану. У 2024 році тенденція погіршилася: на 7,23% зменшилася кількість діючих підприємств, при цьому несуттєво зросла частка підприємств (до 71,5%), які отримували чистий прибуток.

Ураховуючи, що результат діяльності підприємств, та і сама можливість діяльності залежать від витрат, слід приділити належну увагу управлінню витратами в складних умовах непередбачуваних ситуацій, враховуючи воєнний стан в Україні.

Дослідники стверджують, що для обґрунтування напрямків стратегії зниження витрат, важливо виявити резерви зниження витрат і ключові компетенції підприємства усіх ланок вартісного ланцюга створення продукції та враховувати взаємозв'язки між ними при розробці стратегічної концепції зі зниження витрат [2, с. 213].

Перш за все потрібно дослідити, які саме бізнес-процеси є найбільш витратними, тобто здійснити аналіз постійних платежів. Проведення функціонально-вартісного аналізу окремих бізнес-операцій дозволить виявити недоцільні витрати та спонукатиме до пошуку оптимальних рішень.

Розуміння того, що будь-яка діяльність потребує певних ресурсів, для отримання яких потрібно співпрацювати з контрагентами ринку, спонукає до ретельної оцінки рівня співпраці з постійними постачальниками для прийняття

рішення доцільності її продовження, враховуючи зміни в бізнес-середовищі. Результати маркетингових дослідження наявних можливостей потенційних постачальників дозволяють оптимізувати умови співпраці з діючими постачальниками або змінити постачальника, за умови кращої пропозиції щодо кількості, якості, ціни.

Звичайно, слід розглянути можливість підвищення ефективності використання всіх ресурсів, починаючи з утримання запасів, оцінки наявної технології, розуміння функції кожної технічної одиниці і, звичайно, організації самого процесу основної діяльності та доведення продукту до споживача.

Як правило, діяльність підприємства базується на декількох бізнес-проектах. Диверсифікація, з одного боку, зменшує ризики, але, в той же час і потребує значних коштів. Умови війни, в більшості випадків, знижують як фінансові, так і виробничі можливості підприємств, що вимагає аналізу діючих проєктів і обґрунтування доцільності впровадження нових проєктів. І, як правило, фокусування на основних проєктах. При цьому, звичайно, потрібно враховувати не тільки економічний ефект, а і соціальний, а наразі і вплив на обороноздатність країни.

І все ж, ключовим ресурсом забезпечення ефективності діяльності і конкурентоспроможності підприємства є персонал. Результативність управління витратами напряму залежить від ефективності управління персоналом. Від дій, рішень окремого працівника, а тим більше команди працівників, залежить в певній мірі (залежно від ролі в функціонуванні підприємства) результат діяльності підприємства. Особливо це стосується управлінців різних рівнів, від яких вимагається приймати рішення в непростих умовах: зміни запитів споживачів, зменшення місткості ринку, відсутності відповідної кількості і кваліфікації працівників, розриву логістичних ланцюжків, руйнування техніко-технологічної бази, і зростання небезпеки життю і здоров'ю працівників підприємства. То ж, в умовах надзвичайних подій потрібно уміти швидко реагувати на динамічні зміни, а, відповідно, отримувати додаткові знання, набувати нові навички і створювати належні стимули для реалізації потенціалу кожним працівником.

Прийняття управлінських рішень потребує відповідної інформації, то ж актуальним є облік витрат на підприємстві. Наукові та практичні напрацювання дозволяють класифікувати витрати за багатьма критеріями, деякі класифікації, зокрема, такі як за елементами і статтями є обов'язковими, інші використовують залежно від мети дослідження.

Визначення фінансових результатів потребує обліку доходів і витрат. Слід зазначити, що періодично відбуваються зміни нормативного законодавства на міжнародному і національному рівні. До 2002 року міжнародні і національні стандарти бухгалтерського обліку виокремлювали облік і звітність щодо надзвичайних подій, наразі регламентується облік і звітність доходів і витрат тільки унаслідок звичайної діяльності.

В умовах війни набуває актуальності дослідження обліку витрат від надзвичайних подій. При цьому слід розрізняти незвичайні події, які виникли

внаслідок суб'єктивних причин, як правило, це внутрішні транзакції і можуть бути відшкодовані винними особами або за рахунок суб'єкта господарювання, і непередбачувані, які не підлягають регулюванню суб'єктом господарювання, державними та міждержавними органами, тобто є екстраординарними [3, с. 330]. Саме друга група відображена в нормативному полі як форс-мажорні обставини.

Форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами [4]. До таких обставин належать епідемії, війни або збройні конфлікти, воєнні дії, теракт, революція, захоплення підприємств, страйки, аварії. Воєнний стан, введений після російської агресії на територію України, передбачає зміни в діяльності суб'єктів господарювання. Військову агресію російської федерації проти України засвідчено як форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) [5].

Враховуючи високий ризик досягнення запланованих результатів в умовах війни, слід більш ретельно врахувати правову сторону, приділяти належну увагу укладанню угод з контрагентами (відображати обставини, які вважаються форс-мажорними, процедуру інформування іншої сторони про настання таких обставин), що дасть змогу уникнути відповідальності за недотримання умов договору при визнанні форс-мажорних обставин.

Удосконалення управління витратами в умовах надзвичайних подій потребує застосування різноманітних інструментів, прийняття обґрунтованих рішень в багатьох сферах діяльності, зокрема економічній і правовій.

Література:

1. Державна служба статистики України : вебсайт. URL: <https://stat.gov.ua/uk/explorer/> (дата звернення: 14.11.2025).
2. Олійник Т.І., Бондар Д.В. Стратегія зниження витрат підприємства. *Молодий вчений*. 2024. №4(128). С. 209-214.
3. Кучеренко Т. Є., Михайловина С. О., Оляднічук Н. В. Облікове забезпечення витрат і доходів надзвичайних подій. *Бізнес Інформ*. 2024. № 9. С.328-334.
4. Про торгово-промислові палати в Україні : Закон України від 02.12.1997. № 671/97-ВР. Редакція від 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 14.11.25).
5. Лист Торгово-промислової палати України від 28.02.2022 р. № 2024/02.0-7.1[9]. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/621cba543cda9382669631.pdf> (дата звернення 14.11.25).